

בסייעתא-דשמיא

המעלה המיוחדת שלומדים רבים מצאו
במראי מקומות החדש "מאיר מקומות"
היא ההיקף הגדול, והבהירות המיוחדת.
וזה מסייע להגיע לבהירות וברירות בסוגיה.

וכגון -

- ח' נפק"מ בחקירה המפורסמת במחייב בנזיקין [עמ' ג'].
ט' אופנים ביסוד הגדול של האחרונים של "היזק והפסד" [עמ' כ"ח].
ט"ו אופנים בחקירה בגדר המזיק של שן [עמ' ל"א].
י"ב פטורים שונים, האם הוה פטור רק מתשלומין או אף מאיסור [עמ' ע'].
ח' נפק"מ בחקירה מה הפסול של נוגע [עמ' קט"ז].
י' קושיות וראיות בענין זרק חץ [עמ' קצ"ז].
י"ב נפק"מ בחקירה בגדר צרורות [עמ' ר"ט].
ח' אופנים של פטור שו"ר ברה"ר [עמ' רכ"ד].
י' סוגיות שהחזו"א מדמה לסוגיית דליל [עמ' ר"ל].
י"א שיטות ראשונים בענין מזיק דאש [עמ' ר"ל].
ט"ז ציונים בענין אי בעינן לתוס' מעשה הבערה באש [עמ' ת"ח].
ד' אופנים של החזו"א שאין חייב לשמור על המזיק שלא יזיק [עמ' רע"ז].
ט"ו אופנים שחייב לשמור על המזיק שלא יזיק [עמ' רע"ח].
ד' אופנים שהקשה החזו"א שנחלק את המזיק לשני חלקים ויפטר [עמ' רצ"ז].
ג' השיטות העיקריות בגדר חיוב בור [עמ' שד"מ-שמ"ז].

21 פלוגתות בין שיטת רש"י לתוס' בגדר אש [עמ' ר"צ].

50 אופנים שמזיק פטור, דאין זה מזיק גמור של התורה ועמ' תק"ז.

ובסופו - סיכום 400 היסודות של הראשונים והאזורונים.

קיצור 80 היסודות של ה"ברכת-שמואל".

קיצור 80 היסודות של הג"ר שבעון שקאפ.

ועוד.

קונטרס
מאיר מקומות
מראי מקומות מבוארים ובהירים

בבא-קמא
[ב. - לג.]

- קונטרס זה יכול להצטרף ללימוד החברותא ולהביא בעזה"י תועלת מרובה -
- להכנה [מראי מקומות קצרים בתחילת כל קטע וקטע]
- להבנה [מלקט ומבאר מעיר ומאיר את דברי הראשונים והאחרונים]
- ולחזרה [ארבע מאות שאלות חזרה על יסודות הסוגיות, בסוף הקונטרס]

בסופו מפתח היסודות לפי סדר הענינים
סיכום בקצרה לפי סדר הענינים של כל היסודות של מרק ראשון ושני [וקצת שלישי]
[קרן | שן ורגל | בוד | אדם | אש || סיבות חיוב | אנפני פטור | עדויות וטענות | תשלום הנזק | ענינים שונים]
וכן מפתח על דברי רבותינו האחרונים - הקצנה"ח | נתיח"מ | הגרעק"א | הגר"ח וחברי"ז | הברכ"ש | הגרש"ש | הקה"י.

← - לחזרה מהירה על קיצור כל היסודות כולם - →

נערך בעזרת החונן לאדם דעת

ע"י

דוד נויבירט
בלאאמו"ר ר' משה שליט"א

דוד הכהן וילמן
בלאאמו"ר ר' פינחס שליט"א

ישיבת מיר
עיה"ק ירושלם תותבב"א
ה'תשס"ט

הדברים נראה במהר"י כ"ץ, יא,]. דכוונת הגמ' להקשות היא, דנהי דיש לו כסף ואין יכול לשלם בנבילה אחרות [אלא רק בכסף או מיטב], מ"מ אפ"ה יכול המזיק לשלם לניזק בנבילה של הניזק עצמו. וזו כוונת הגמ' "דידיה", דהיינו דיכול המזיק לשלם בנבילה של הניזק עצמו. כיון דכל הדין של "כסף או מיטב" הוא רק כשהמזיק משלם ממון שלו עצמו, משא"כ אם משלם ממון של הניזק זהו דין אחר. וכן אשכחנו נמי דתירץ בחידושי רבי שמואל⁵².

פחת נבילה לניזק

[ענין א']

חקירתו המפורסמת של האפיקורסים [ח"א סי' כ"א] בסוגיא דפחת נבילה - האם הניזק הבהמה הוא רק עד הנבילה, או דילמא הניזק הוא הכל והנבילה היא בתורת תשלומין מייד.⁵³

מחזיק-מקומות: אפיקורסים [מ"א סי' כ"א]. קה"י סי' י. וכן נכתבי הקה"י המדעים סי' י"ג.
א] יש להקדים, דבחו"א של הסוגיא [דהפחת הוא למזיק] בע"כ הנבילה היא בתורת תשלומין בשעת ההעמדה בדין. ורק למסקנת הסוגיא [דהפחת לניזק], כאן יש לחקור האם הניזק הוא עד הנבילה, או דהנבילה היא תשלומין מייד.
ב] ואין לומר נפק"מ אם המזיק יכול לקחת את הנבילה לעצמו, או בעלי חובותיו יקחנה, או דנגבה, או דהוזלה, דבכל זה אם ההיזק עד הנבילה אזי אין למזיק שייכות בדבר משא"כ אם ההיזק הוא הכל אזי יש למזיק שייכות לנבילה. הא ליתא. כיון דכאמור, אף אם ההיזק הוא הכל מ"מ הבהמה נחשבת תשלומין לניזק מייד בשעת ההיזק, ומעתה אין למזיק עוד שייכות לנבילה.

ונפק"מ י"ל בקושיית הקצוה"ח ותירוץ הגרש"ש להלן י"א א' [אך אין זו נפק"מ להלכה].
ולכאורה איכא נפק"מ להלכה, מאימתי הפחת על הניזק, לצד א' רק משעה שנודע לניזק, ולצד ב' אפ"ש"ל משעת הניזק. וכמשיית בעוה"י להלן בסמוך בענין ב'.⁵⁴
עוד נפק"מ איכא [ח"י רבי שמואל, סי' ה' סק"ז], אם הניזק שור באופן דמקצת ההיזק היה בידים ושאר כל הניזק היה ע"י גרמא. דלצד א' משלם רק את הניזק בידים, משא"כ לצד ב' משלם הכל.

ג] והביא האפיקורסים ראה כצד א', מהמשנה להלן [לד]. דאם שור תם שווה מאתים, הניזק שור שווה מאתים והנבילה שור חמישים, אזי המזיק מפיסד שבעים וחמש, ומעתה, אי נימא דההיזק הוא עד הנבילה, שפיר י"ל דהניזק מאה וחמישים, ושור תם משלם חצי נזק דהיינו שבעים וחמש. אולם אם ההיזק הוא הכל, א"כ הניזק מאתים, וצריך לשלם מאה, והרי נתן את הנבילה בשווי של חמישים, וא"כ צריך להוסיף רק עוד חמישים, ואמאי מבואר במשנה שהמזיק נחסר שבעים וחמש.
והעולם דוחה את הראיה, וכע"ז כתב הקה"י⁵⁵, דלעולם הניזק הוא הכל, והנבילה היא בתורת תשלומין, ואעפ"כ משלם שבעים וחמש. כיון דכשנותן המזיק לניזק את הנבילה [השווה חמישים], הדבר נחשב כאילו נתן לו רק עשרים וחמש בלבד. והביאור הוא, כיון דהרי כל הדין מניזק דיש לשור תם הוא רק על חצי נזק, ע"כ גם בנבילה יש לו תורת "מזיק" רק על חצי, וממילא זכה רק בחצי נבילה, וכל התורת "תשלומין" בנבילה הוא רק על חצי ממנה, דהיינו עשרים וחמש. ע"כ פשיטא דצריך להוסיף עוד שבעים וחמש.⁵⁶
[ומדברי התוס' משמע כצד א', ע"י להלן בתוד"ה לא נצרכא.] וע"ע בראיות האפיקורסים, לכאן ולכאן.

לא נצרכא אלא לפחת נבילה. משמע דבהו"א סברא הגמ' דהפחת למדק, ובע"כ צ"ל דהביאור הוא דבהו"א סברנו דהנבילה היא תשלומין לניזק בשעת העמדה בדין, ע"כ עד אותו רגע הפחת למזיק. [כיון דאם הניזק הוא רק עד הנבילה אזי הניזק היה צריך מייד למוכרה והמזיק לא חייב על הפחת. וכן אם הנבילה היא תשלומין מייד אזי המזיק כבר לא חייב על הפחת אשר אח"כ.] וכל החקירה של האפיקורסים מתחילה רק מעתה, האם הניזק הוא רק עד הנבילה, או תשלומין מייד. ולפ"ז כל הראיות מהגמ' ורש"י לעיל אינן קשורות לחקירה, כיון דכאמור בגמ' לעיל ודאי הוה סבירא לן דהנבילה היא תשלומין בשעת ההעמדה בדין.

⁵¹ סי' ח"א סק"ג.

⁵² [ע"י במהר"ם דהקשה מאי מקשה רב כהנא, הרי הוא עצמו קאמר לעיל "אם טרף יטרף וכו"ו, ותי' דתרי רב כהנא איכא.]
⁵³ [ע"י בחידושי רבי שמואל [סי' ה' סק"ז], דמסברא היה נראה לומר דהניזק השני של החקירה חשיב מניזק על הכל - הוא רק במתה הבהמה או נשבר הכלל, דאיכד את הדבר למרי ואין זה אותו החפץ אשר היה קודם לכן, משא"כ אם רק חזיק את הבהמה בזה לכו"ע חזק הוא רק כפי מה שהופחתו דמיה. אלא דמביא דהגרש"ש נקט בכמה דוכתי דאף בנזק אם חשיב שינוי בנזק הדבר הוה השאר בנזק תשלומין.]

⁵⁴ וכן י"ל כע"ז, דאי אמרינן דלכו"ע הפחת על המזיק עד לאחר ההעלאת הנבילה מן הבור, איכא פלוגתא הני"י והטור בנוגע דהנבילה הוזלה קודם ההעלאת, דלנמו"י המזיק לא משלם את הוזלה, ולטור המזיק כן משלם את הוזלה. ויש לבאר דלנמו"י בדלעיל, דלנמו"י ההיזק הוא עד הנבילה, ע"כ לענין הוזלה לא חשיב מניזק, משא"כ לטור הנבילה חשיבא תשלומין לאחר ההעלאת וסו"ס כעת היא שווה בוול. [הו"ד בסוף י', בדברי החו"א בביאור ד' השיטות העולות מן הסוגיא.]

⁵⁵ סי' י. וכן בכתבי הקה"י החדשים סי' ח"ג.
⁵⁶ קה"י כתב בביאור דחיות ראית האפיקורסים, דהנבילה היא "תשלומין דממילא", ולגבי שווי הנבילה היא משתלמת זו כנגד זו, ורק ביתר התשלום של הניזק יש דין בשור תם לשלם זו כנגד שני זוזים. ולכאורה קצת חידוש הוא למימר דיש שני דרי תשלומין, וע"כ דילמא יתיישב טפי למימר כדלעיל דהכל דין תשלומין אחד, אלא דרק חצי נבילה חשיבא תשלומין לניזק.